

Ristisanaoppeja tai muuta pientä opittua, Pauli Tikka, 15.7.-17.8.2014

Autere	Aamu, avaruus, ilma
Autereinen	Usvainen/huuruinen/utuinen
Alain Juppé	Ranskalainen konservatiivipolitiikko (s. 1945)
Efraimin veli	Manasse (VT:n Joosefin toinen poika)
sila	valjaiden osa/lyöte, helake, koriste- tai vahvikelevy
kalla	vehkakasvi, jokainen latinisti äkkiä löytää oikean suvun
kolja	turskan sukuinen kala
palla	roomalainen naisten päällysvaate tai messutakin peittävä liina tai pieni pellavapäällinen pahvilevy
pola	makuulava (eli laveri)/merkkikoho/syöttikoukku myös synonyymi kuvas.....
posa	lompakko, pörsä, pörssi (Nykänen tuntee)
Leo	Leo Tolstoi: anarkisti
Nils Osara	Suomalainen metsätieteen professori, (1903-1990)
Sammarit	Samettihousut
Astra	Opel
Jacques Tati	(9. lokakuuta 1907 – 5. marraskuuta 1982) oli ranskalainen elokuvaohjaaja ja komedia-näyttelijä. Häntä pidetään yhtenä eurooppalaisen elokuvan suurimmista koomikoista.
Asko Sarkola	(s. 3. syyskuuta 1945 Helsinki)[1] suomalainen näyttelijä ja teatterinjohtaja
Josip broz tito	Josip Broz, tunnetumpi nimellä Tito, oli jugoslavalainen partisaanijohtaja (1892-1980)
Olas	(suksen) pohjaura / ura
Vasiten	varta vasten/tahallaan
Amy Stewart	(29. tammikuuta 1956 Washington D.C., Yhdysvallat) Italiassa asuva poplaulaja ja näyttelijä
Kerake	konsonantti
Vernissa	(ransk. vernis, "lakka") läpikuultava aine -> puun käsittelyyn ja maalausten suojaamiseen
Tuta	tuntea
Kretliini	sinipunainen, violetti, lila
Mihail Aleksandrovitš Šolohov	(1905-1984): venäläinen kirjailija. Nobelin kirjallisuuspalkinnon v. 1965.
Kalaasi	Kekkerit
Titi	yöapina -> nalle -> titi nalle -> titi
Arapaima	paiche (Arapaima gigas) on jättiläisohon ohella maailman suurin makeassa vedessä elävä suomullinen kala. Se voi kasvaa kolme metriä pitkäksi ja painaa jopa 200 kiloa. Se elää Etelä-Amerikassa Amazon- ja Essequibo-jokien vesistöissä yhdessä yleisemmän sukulaisensa aravan kanssa. Arapaimat tulevat pintaan haukkoman happea n. 15 min/väl
Tutta runeberg	Toimittaja. (1937-2004).
Itar-Tass	(ven. Информационное телеграфное агентство России, Informationsnoje telegrafnoje agentstvo Rossii, lyh. ИТАР-ТАСС, ITAR-TASS) on Moskovassa keskuspaikkaansa pitävä valtio-omisteinen Venäjän uutistoimisto.
Snau	Snaulaiva, Snaupriki: kaksimastoinen prikityypin purjelaiva, nimi tulee takiloinnista
Takia	riki: purjelevitysvälineistö (kiinteä (mastot), juokseva (köydet))
the sial	geologia: upper layer of Earth's crust made of rocks rich in silicates and aluminium minerals
palsa	turvekumpu
Lilli Palmer	(24. toukokuuta 1914 – 27. tammikuuta 1986) oli saksalainen näyttelijätär
Ansatsi	huuliote on tapa, jolla ääni muodostetaan suukappaleeseen puhaltaen puhallinsoittimissa
Mark Andrew Spitz:	(s. 10. helmikuuta 1950 Modesto, Kalifornia) on yhdysvaltalainen uimari. Hän on yksi historian menestyneimpiä uimareita ja olympiaurheilijoita. Vuoden 1972 kesäolympialaisissa Münchenissä Spitz voitti ennätykselliset seitsemän kultamitalia
Pierre Laval	(28. kesäkuuta 1883 – 15. lokakuuta 1945) oli kolmesti Ranskan pääministeri, viimeisen kerran Vichyn hallituksen aikana.
Stephen Michael James "Steve" Ovett:	(s. 9. lokakuuta 1955) on brittiläinen entinen keskimatkojen juoksija ja olympiavoittaja 800 metrillä vuoden 1980 olympialaisissa.

Jan-Erik Enestam (s. 12. maaliskuuta 1947 Västanfjärd) on entinen Ruotsalaisen kansanpuolueen puheenjohtaja (1998–2006) ja ministeri.

Sanapäättely ohjeita:

Sanat

- 1) Yleinen perusmuotoinen sana (esim. maa) -> etsi yleistä synonyymiä (esim. tellus)
- 2) Yleinen sana voi olla myös:
 - a) Spesifinen esimerkki ko. käsitteestä, yleisestä yksityiseen (deduktio: Koirarotu -> husky/doberm)
 - b) Sanavihje, eli kyseessä ei ole synonyymi/esimerkki, vaan vihjeen indikoima sana (Raam.paikka -> Nain (eräs poika herätettiin henkiin siellä))
 - c) Kuvaus ko. sanasta (esim. annettu: juhlasali, kuvaus/vastaus: avara)
- 3) Taivutettu sana (esim. onnessa), löydä kytköksissä oleva / asiaan liittyvä sana (esim. siima)
- 4) Monikossa oleva vihje -> monikossa oleva vastaus (sama pätee kuviin: vissit -> tietyt)
- 5) Erisnimi etu/suku -> hae vastaava suku/etu/lempinimi (suosivat laulajia, näyttelijöitä, ohjaajia)
- 6) Yhdyssanan toinen sana (esim. -puu) -> hae sanan etu (tai jälkipuolisko) (esim. manteli-puu)

Kuvat

- 7) Jos on yksi yksittäinen kuva, niin etsi kaikkein ilmeisintä käsitettä ko. kuvalle (eli se mikä se on)
- 8) Jos kuva esittää tiettyä henkilöä/hahmoa, niin kyseessä voi olla myös ammatti/yleiskäsite, eikä erisnimi/hahmon perusnimi (Bonaparte-> keisari, Afganistan/Bangladesh ”kuvat” -> karttoja)
- 9) Jos kuvalle ei löydy selkeää suomenkielistä vastinetta, kokeile myös englantia ja ruotsia
- 10) Kuva, viiva ja kirjain, kirjain yleensä eka (tai vika) kuvaa esittävän sanan kirjain (X -n)
- 11) Kuva ja kirjain (ilman viivaa) -> liitä kirjain (sanon alkuun/loppuun riippuen missä se on kuvassa)
- 12) Kuva esittää verbi sanaa, jos siinä on (kuvattu tai vaikuttaa) toimintaa ja/tai muita kirjallisia ohjeita
- 13) Tummennettu kuva, usean kuvan sarjassa -> merkityksellinen sana vihjattu (ei välttämättä esitä sanaa, vaan ideaa, kuten neljän päällekkäisen neliön viimeinen neliö on tummana -> tain)
- 14) Nuoli kuvassa esittää merkityksellistä sanaa tai kohdetta/verbiä

Sana/kuvasijainti

- 1) Yhdessä lokerossa voi olla kuva ja sana, jotka viittaavat kahteen eri sanaan (kahdella eri rivillä/sarakkeella)
- 2)